

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτησίαι : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6

15 Φεβρουαρίου 1881

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΛΙΕΜΑΝ

Αὐτοβιογραφία.

Συνήχ. καὶ τέλος: ἐξέ σελ. 81.

Ἐν τούτοις οὐδαμοῦ εὑρισκον διεξῆδον ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς καὶ ταπεινῆς θέσεως ἐν ἣ εὑρισκόμην, ὅτε αἰφνης ἠλευθερώθην ὡς διὰ θαύματος. Προσπαθήσας ἡμέραν τινὰ νὰ ἐγείρω βαρὺν πῖθον ἐτραυματίστην κατὰ τὸ στήθος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀπέπτυσον αἷμα καὶ ἠδυνάτου νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐργαστηρίου. Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου ἐπορεύθην πεζὸς εἰς Ἀμβούργον, ἔθλα κατώρθωσα νὰ εὐρῶ θέσιν ἐπὶ ἐτησίῳ μισθῷ 180 μάρκων. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Lindemann, νεωτέρου, πλησίον τοῦ ἰχθυοπωλείου τῆς Ἀλτόνας, εἶτα δὲ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ E. L. Deycke, νεωτέρου, ἐν Ἀμβούργῳ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἕνεκα τῶν ἀίμοπτύσεων καὶ τῶν δεινῶν πόνων τοῦ στήθους ἠδυνάτου νὰ ἐργασθῶ εἰς βρεῖας ἐργασίας, οἱ ἀνώτεροί μου μὲ ἐθεώρησαν ἀχρηστον, οὕτω δὲ ἀπόλωσα καὶ τὴν θέσιν ταύτην, ἐν ἣ ἔμεινα ἐπὶ οὐκ ἡμέρας. Τότε εἶδον ὅτι δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ζητήσω τοιαύτας ἐργασίας, ὠθούμενος δὲ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νὰ κερδίσω τὸν ἐπιούσιον ἄρτον δι' ἄλλου τινος οἰουδήποτε, ἔστω καὶ ταπεινοτάτου ἔργου, ἐζήτησα νὰ προσληθῶ εἰς ὑπηρεσίαν πλοίου τινός. Οὕτω, τῇ συστάσει τοῦ κλοκαγάθου προμηθευτοῦ τῶν πλοίων I. F. Wendt, γεννηθέντος ἐν Στερνβέργῃ τοῦ Μεκλεμβούργου καὶ συναυξηθέντος μετὰ τῆς ἀποθανούσης μητρὸς μου, κατώρθωσα νὰ προσληθῶ ὡς θαλαμηπόλος (καμαρότος) εἰς τὸ μικρὸν βρῆικιον «Δωροθέα». Τὸ πλοῖον τοῦτο ἀνήκον εἰς τοὺς ἐμπόρους Βάξμουθ καὶ Κρούγμαν διαφεῖτο ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Σιμόνσεν, καὶ ἦτο προωριζόμενον νὰ ἐκτελῇ τοὺς πλόας μέχρι τῆς Γκουαύρας ἐν Βενεζουέλα.

Πτωχὸς ὑπῆρξα πάντοτε· οὐδέποτε ὅμως εὐρέθην τόσῳ ἐξηνητημένος ὅσῳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀφοῦ ἐπώλησα καὶ αὐτὸ τὸ μόνον μου ἐπανωφόριον ὅπως προμηθευθῶ μάλλινον σκέπασμα! Τῇ 28 Νοεμβρίου κατελείψαμεν τὸ Ἀμβούργον ἔχοντες εὐνοῦν τὸν ἄνεμον· μετὰ τινὰς ὅμως ὥρας οὗτος μετεβλήθη, οὕτω δ' ἐμείναμεν ἐπὶ τρεῖς ὥρας παρὰ τὸν Ἄλβιν, οὐ μακρὰν τοῦ Blankenese. Μόλις δὲ κατὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἔπνευσε πάλιν εὐνοῦς ἄνεμος· οὕτω διεληθόντες τὸ Κουζχάβεν ἤλ-

θομεν εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν. Πλησίον ὅμως τῆς νήσου Ἐλγολάνδης ἤρξατο ὁ ἄνεμος νὰ πνέῃ ἐκ δυτικῶν, ἐξηκολούθησε δ' οὕτω πνέων διαρκῶς μέχρι τῆς 12 Δεκεμβρίου. Ἐνῶ δὲ ἠγωνιζόμεθα, νὰ ὠφεληθῶμεν ἀδικαίπτως ὑπὸ τοῦ ἀνέμου οὐδόλως ἢ ὀλίγον μόνον ἐπροχωροῦμεν, μέχρις οὐ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 12 Δεκεμβρίου, ἐπελθούσης τρομερᾶς θυέλλης, ἐναυαγήσαμεν πλησίον τῆς νήσου Τέξελ εἰς τὰ ἀμυδρὰ παράλια τὰ ὀνομαζόμενα «ἡ νῆσος Γρόνδη». Ἀφοῦ δὲ μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας ἐπὶ ἑννέα ὥρας ἐφερόμεθα τῆδε κἀκεῖσε ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων ἐν τινι μικρᾷ ἀκαλύπτῳ λέμβῳ, ἄπαν τὸ πλήρωμα, συνιστάμενον ἐξ ἑννέα προσώπων, ἐσώθη ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης. Μετὰ μεγάλης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸν θ' ἀναμνησκώμαι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ λέμβος ἡμῶν ἐξεσπενδονίσθη ὑπὸ τῆς τρικυμίας εἰς τὰ ἀμυδρὰ παράλια, οὐ μακρὰν τῶν παραλίων τῆς Τέξελ. Καὶ δὲν ἐγνώριζον μὲν εἰς ποίαν χώραν ἐβρίθην, τοῦτο ὅμως ἠσθανόμην, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς γῆν ξένην. Μοὶ ἐφάνη ὡς νὰ ἤκουον φωνὴν ψιθυρίζουσαν εἰς τὰ ὦτά μου, ὅτι νῦν ἐπῆλθεν ἡ πλημμυρὴ εἰς τὰ συμβάντα μου καὶ ὅτι ἔσπετε νὰ ἐπωφεληθῶ τοῦ βεῦματός τούτου. Καὶ ὄντως τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ πράγματα ἐπιβεβαίωσαν τὴν εὐθυμῶν ταύτην πεποιθῆσίν μου, διότι ἐν ᾧ ὁ πλοίαρχος καὶ πάντες οἱ ἄλλοι ἀπόλωσαν τὰ πάντα εἰς τὸ ναυάγιον, ἀνευρέθη πλέον ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐζήθη ἀβλαβῆς τὸ μικρὸν μου κιβώτιον, ἐν ᾧ εἶχόν τινα ὑποκαμίσα καὶ περικηνημίδας, πρὸς δὲ καὶ τινὰς συστατικὰς ἐπιστολάς τοῦ κυρίου Wendt διὰ τὴν Γκουαύραν. Ἐνεκα τῆς παραδόξου ταύτης τύχης ὀνομάσθην παρὰ πάντων «Ἰωνᾶς», καὶ διὰ τῆς προσεπωνυμίας ταύτης ἐκαλούμην ἐν ὄσῳ ἔμενον ἐν Τέξελ. Ἐνταῦθα ἐφιλοξενήθημεν λίαν φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ προξένου Σόνδερδορπ καὶ τοῦ κ. Ράμ· ὅταν ὅμως οὗτοι μοὶ προσέτινον νὰ μὲ ἀποστείλωσι μετὰ τοῦ λοιποῦ πληρώματος διὰ τοῦ Χάρλιγκεν εἰς Ἀμβούργον ἠρνήθην ὀριστικῶς, εἰπὼν συγχρόνως ὅτι ἐσκόπου νὰ μείνω ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ μεταθῆ εἶτα εἰς Ἀμσελόδαμον, ὅπως καταταχθῶ αὐτόθι στρατιώτης. Ἐπραττον δὲ τοῦτο, διότι ἤμην ἐντελὴς ἀρχήματος καὶ οὐδεμίαν ἄλλην διεξῆδον ἔβλεπον πρὸς συντήρησίν μου. Οὕτω οἱ πρόξενοι Σόνδερδορπ καὶ Ράμ ἐπλήρωσαν, παρακληθέντες θερμῶς ὑπ' ἐμοῦ, τὸν

σει αὐτὰς διὰ τῆς τελευταίας θελήσεώς μου εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ ἔθνους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἠγάπησα καὶ ἐξετίμησα.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Σπ. Μηλιαράκη).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίξις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συλλεγμ. ἰδί σελ. 85.

Ὅλον τὸ σκότος τοῦτο ἀφανίζεται ἐνώπιον τῆς λαμπρᾶς εἰκόνης τοῦ Σκουτάρως. Ἀπερχόμενοι εἰς τὸ Σκούταρι ἐπ' ἀτμοπλοίου πολυαριθμοῦ συνεζήτοῦμεν ὁ φίλος μου καὶ ἐγὼ, ἂν τὰ πρῶτα τοῦ ἀλλοῦ ἀνήκουσιν εἰς τὴν παραλίαν ταύτην ἢ εἰς τὰς δύο ἄλλας τοῦ Κερατίου κόλπου. Ὁ Ὑοῦγκ ἐπροτίμα τὸ Σκούταρι, ἐγὼ τὴν Σταμπούλ. Τὸ Σκούταρι ὅμως μὲ κατέθελε μὲ τὰς αἰφνιδίας μεταβολὰς τῆς ἀπόψεως, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων νομίζεις ὅτι παίξει μὲ τὸν ὅστις προσέρχεται ἐκεῖ ἐκ θαλάσσης. Βλέπων τὸ Σκούταρι ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ, νομίζεις ὅτι εἶνε μεγάλη κωμόπολις, ἐκτεινομένη ἐφ' ἐνὸς λόφου. ἂν τὸ ἴδῃς ὅμως ἀπὸ τοῦ Κερατίου κόλπου, ἔχεις ἤδη τὸ θέαμα πόλεως. Ἄλλ' ὅταν τὸ ἀτμόπλοιο, περικάμπτον τὴν μάλιστα προέχουσαν ἄκραν τῆς ἀσιατικῆς παραλίας, ὑπάγει κατ' εὐθείαν εἰς τὸν λιμένα του, τότε ἡ πρῶτη μικρὰ πόλις εὐρύνεται καὶ ὑψοῦται, οἱ σκεπασμένοι μὲ οἰκοδομὰς λόφοι ἀναπηδῶσιν ὁ εἰς ὅπισθεν τοῦ ἄλλου, τὰ προάστεια ἐξέρχονται ἐκ τῶν κοιλάδων, αἱ ἐπαυλίδες διασκορπίζονται ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων, ἡ παραλία, μικροχρῶμος ἐκ τῶν οἰκίσκων, ἐκτυλίσσεται ἐπ' ἀθέατον, καὶ πόλις ὑπερμεγέθης, μεγαλοπρεπῆς, θεατρικῆ, ἣτις δὲν ἐξεύρει ποῦ ποτε ἦτο κρυμμένη, ἀποκαλύπτεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, ὡς κατὰ τὴν ἄρσιν ἀπειρομεγέθους θεατρικοῦ παραπετάσματος, καὶ σὲ κάμνει νὰ ἴσασαι ἐκπληκτος, ὡς ἀναμμένων ν' ἀφανισθῆ πάλιν. Ἡ ἀπόδοσις γίνεται διὰ ξυλίνης ἀποβάθρας μεταξὺ παμποικίλου πλήθους κωπηλατῶν, ἐνοικιαστῶν ἵππων, καὶ διερμηνέων, καὶ ἀνέρχεται διὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ, ἣτις ἀναβαίνει ἠρέμα ἐρπύζουσα διὰ μέσου οἰκίσκων ἐρυθρῶν καὶ κιτρίνων, σκεπασμένων μὲ κισσοῦς καὶ μὲ κλήματα, κήπων ὕλομανῶν ἐκ τῆς βλαστήσεως, ὑποκάτω ὑψηλῶν σκιαδῶν κληματοφόρων, ὑπὸ τὴν σκιάν μεγάλων πλατάνων, αἵτινες οὕτως εἰπεῖν ἀποκλείουσι τὴν διάβασιν, διαβαίνει ἐνώπιον καρφειῶν τουρκικῶν, μεστῶν ὀκνηρῶν Ἀσιατῶν, οἵτινες καρνίζουσιν ἐξηπλωμένοι, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους δὲν ἐξεύρω ποῦ ἀπαντᾷς ἀγάλας αἰγῶν, βρέα ἐξοχικὰ ἀμάξια, συρόμενα ὑπὸ βουβάλων ἐχόντων ἀνθοστέφῃ τὴν κεφαλὴν, χωρικούς μὲ φέσια καὶ μὲ σαρίκια, συνοδίαις νεκρικῆς μουσουλμάνων, καὶ τάγματα τουρκιστῶν διατριβουσῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ, αἵτινες φέρουσι ἀν-

θοδέσμας καὶ κλάδους. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ἄλλην Σταμπούλ, ὀλιγότερον μεγαλοπρεπῆ, ἀλλὰ φαιδρύτεραν καὶ δροσερώτεραν παρὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐπτὰ λόφων. Εἶνε ὡς τις μεγάλη πόλις ἀγροτική ἢ ἐξοχὴ εἰσβάλλει εἰς αὐτὴν ἀπανταχόθεν. Αἱ στενωποὶ, ἔχουσαι ἐκατέρωθεν μικρὰς κατακλείστους οἰκίας, ἀναβαίνουσι καὶ καταβαίνουσι διὰ κοιλάδων καὶ λόφων, καὶ ἀφανίζονται εἰς τὴν πρασίην βλάστησιν τῶν κήπων καὶ περιβολίων. Καὶ εἰς μὲν τὰ ὑψηλότερα μέρη τῆς πόλεως ἐπικρατεῖ ἡ ἄκρα ἡσυχία τῆς ἐξοχῆς, εἰς δὲ τὰ χαμηλότερα ἀνακινεῖται ὁ θορυβώδης βίος τῆς παραθαλασσίου πόλεως ἀπὸ τῶν μεγάλων στρατῶν, οἵτινες ἀναφαίνονται τῆδε κακείσε, ἐξέρχεται ἀνάμικτος θόρυβος φωνῶν, ἀσμάτων καὶ τυμπάνων, καὶ χιλιάδες στρουθίων ἀναπηδῶσιν εἰς τὰς μονήρεις στενωπούς. Ἀκολουθοῦντες πομπὴν νεκρικὴν ἐξερχόμεθα πῆς πόλεως, εἰσερχόμεθα εἰς τὸ περιώνυμον νεκροταφεῖον, ἀποπλανώμεθα εἰς μέγα δάσος κυπαρίσσων ὑψηλοτάτων, ὅπερ ἐκτείνεται ἔνθεν μὲν πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, ἔνθεν δὲ πρὸς τὸ Χρυσοῦν Κέρας, ἐπὶ εὐρυτάτου ὄρεινου χώρου. Ἀπανταχοῦ πέριξ φαίνονται λευκοὶ ἐπιτύμβιοι λίθοι ἕως οὗ φθάνει τὸ βλέμμα, κατὰ σωρούς, κατὰ σειρὰς ἀτελευτήτους, ἐν μέσῳ θάμνων καὶ ἀνθέων ἀγρίων, ἐντὸς δικτύου ἀτελευτήτου στενωπῶν, μεταξὺ τῶν πυκνοτάτων στελεχῶν τῶν δένδρων, ἅτινα μόλις σοὶ ἐπιτρέπουσι νὰ ἴδῃς τὸν δρίζοντα, ὡς τινα φεινήν καὶ κυματοειδῆ λωρίδα ἐν ἀπόπτῳ. Προχωροῦμεν κατὰ τύχην διὰ μέσου τῶν ζωγραφημένων καὶ ἐπιχρῶσων στηλῶν, ὀρθῶν τε καὶ ἀνεστραμμένων, μεταξὺ τῶν κιγκλιδῶν τῶν οἰκιακῶν τάφων, τῶν μικρῶν μαυσωλείων τῶν πασάδων, τῶν χονδροειδῶν στυλίσκων τοῦ ὄχλου, βλέποντες τῆδε κακείσε ἀνθοδέσμας μαρμαμμένας, καὶ κορυφὰς κραινίων ἀναφαινομένων ἐν μέσῳ τῆς ἀνασκαφείσης γῆς, καὶ ἀκούοντες ἀπανταχόθεν τὸν τρυγμὸν τῶν περιστερῶν, τῶν κρυμμένων εἰς τὰς κυπαρίσσους ἐν τούτοις τὸ δάσος φαίνεται ὅτι ἐκτείνεται, ὅτι αἱ λίθοι βρῖθουσιν, αἱ στενωποὶ πολλαπλασιάζονται, ὅτι ἡ ἐν ἀπόπτῳ φαινή λωρίς τοῦ δρίζοντος ἀπομακρύνεται, καὶ ὅτι τὸ βασίλειον τοῦ θανάτου συμπροχωρεῖ ὀλονντὸν μετὰ τῶν βημάτων μας ἀρχίζουσι δὲ νὰ ἐρωτῶμεν ἑαυτοὺς πῶς θὰ ἐξέλθωμεν ἐκείθεν, ὅτε ἐξαίφνης ἐξέρχόμεθα εἰς εὐρυτάτην δεινροστοιχίαν, ἣτις μᾶς φέρει εἰς τὴν εὐρυτάτην πεδιάδα τοῦ Χαϊδάρ-πασᾶ, ὅπου συνηθροίζοντο αἱ μουσουλμανικαὶ στρατιαί, αἱ ἀπερχόμεναι εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν πολέμους, καὶ ἐκεῖθεν περιλαμβάνομεν δι' ἐνὸς βλέμματος τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, τὴν Σταμπούλ, τὸ στόμιον τοῦ Κερατίου Κόλπου, τὸν Γαλατᾶν καὶ τὸ Σταυροδρόμιον, κεκαλυμμένον ἐλαφρῶς ὑπὸ τῶν ἀτμῶν τῆς πρωΐας καὶ φέρον χρώματα παραδείσεια, ἅτινα μᾶς συγκινοῦσι διὰ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν χαρὰν τῆς ἀφίξεως.